

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

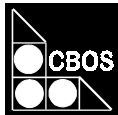
BS/145/99

STOSUNEK DO RZĄDU WE WRZEŚNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

STOSUNEK DO RZĄDU WE WRZEŚNIU

- ◆ Ponad dwie piąte respondentów (43%, o 4 punkty więcej niż w sierpniu) zalicza się do przeciwników rządu. Jest to najwyższy z odnotowanych dotąd odsetek przeciwników gabinetu Jerzego Buzka. Obecnie zaledwie jedna czwarta ankietowanych popiera rząd (25%). W stosunku do średnich ocen z pierwszej połowy roku rząd stracił blisko jedną czwartą swoich zwolenników.
- ◆ Niemal dwie trzecie respondentów (64%) krytycznie ocenia wyniki działalności rządu, tylko co czwarty ankietowany (25%) wystawia mu oceny pozytywne. W porównaniu z sierpniem oceny pracy rządu uległy pogorszeniu - o 4 punkty wzrósł odsetek opinii krytycznych.
- ◆ Ponad połowa ankietowanych (55%, wzrost o 2 punkty) jest niezadowolona z tego, że Jerzy Buzek stoi na czele rządu, tylko nieco ponad jedna czwarta wyraża zadowolenie (28%). Wrześniowe oceny premiera są najgorsze od początku jego działalności, a także najgorsze w całym dziesięcioleciu.
- ◆ Nadal dominuje pesymizm w ocenie perspektyw polskiej gospodarki. Ponad dwie trzecie ankietowanych (67%, wzrost o 3 punkty) nie ma nadziei na poprawę sytuacji gospodarczej. W porównaniu z początkiem roku na niekorzyść zmieniły się szczegółowe oceny działalności rządu - najbardziej znaczące pogorszenie dotyczy właściwego gospodarowania pieniędzmi publicznymi, polityki gospodarczej oraz kierowania państwem.

Koniec wakacji i początek roku szkolnego nie zmieniły trudnej sytuacji rządu Jerzego Buzka. Z różnych stron mnożyły się zarzuty pod adresem obecnego gabinetu, a także protesty przeciw jego polityce. Akcje protestacyjne kontynuowali rolnicy domagający się interwencyjnego skupu zbóż. Najbardziej liczące się centrale związkowe górników oraz nauczycieli zgłaszały swoje zastrzeżenia do pracy ministrów kierujących ich resortami. Także związek zawodowy pielęgniarek uznając, iż rząd nie realizuje przyjętych ustaleń, podjął decyzję o wznowieniu akcji protestacyjnej. Liderzy ugrupowań opozycyjnych nawoływali do zmiany polityki, a nawet ustąpienia obecnego gabinetu. Trudną sytuację rządu pogłębił wewnętrzny kryzys związany zarówno z faktem, jak i trybem odwołania wicepremiera, ministra spraw wewnętrznych i administracji Janusza Tomaszewskiego. Przed realizacją badania zaczęto także mówić o złej sytuacji finansowej ZUS-u. Wszystkie te wydarzenia mogły mieć wpływ na wrześniowe oceny rządu i premiera¹.

STOSUNEK DO RZĄDU

Ponad dwie piąte respondentów (43%, o 4 punkty procentowe więcej niż w sierpniu) zalicza się do przeciwników rządu Jerzego Buzka. To najwyższy z odnotowanych dotąd odsetek przeciwników obecnego gabinetu. Jego zwolennicy stanowią obecnie zaledwie jedną czwartą ankietowanych. Można powiedzieć, że w okresie wakacji (w stosunku do średniej

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (112), 8-14 września ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1123).

ocen z pierwszej połowy tego roku) rząd stracił blisko jedną czwartą swoich zwolenników. Warto zauważyć, że pierwsze załamanie ocen rządu, które miało miejsce na początku roku (związane m. in. z wejściem w życie kilku ważnych reform systemowych), znalazło odbicie przede wszystkim we wzroście odsetka przeciwników rządu, natomiast liczba jego zwolenników zmniejszała się w niewielkim stopniu. Dopiero w ciągu ostatnich dwóch miesięcy rejestrujemy wyraźny spadek politycznego poparcia dla rządu.

Porównując notowania rządu Jerzego Buzka z ocenami poprzedzających go gabinetów² można stwierdzić, że jeśli chodzi o odbiór społeczny, to sytuacja rządu jeszcze nigdy nie była tak trudna. Wprawdzie zdarzały się okresy, kiedy odsetek przeciwników rządu przeważał nad liczbą jego zwolenników (w czasie premierostwa Hanny Suchockiej, Waldemara Pawlaka i Józefa Oleksego), jednak różnica ta była najwyżej kilkupunktowa. Jedynie rząd premiera Pawlaka pod koniec swego funkcjonowania miał zdecydowanie więcej (o 12 punktów procentowych) przeciwników niż zwolenników. Obecnie odsetek przeciwników rządu przewyższa liczbę jego zwolenników o 18 punktów.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań															
	'98						'99									
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III ₍₁₎	III ₍₂₎	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach															
Zwolennicy	34	37	34	36	37	40	36	36	35	27	31	32	36	30	26	25
Przeciwnicy	26	23	24	22	21	20	27	33	35	37	37	32	31	35	39	43
Obojętni	37	36	37	36	37	36	33	28	27	31	28	33	27	30	31	28
Trudno powiedzieć	3	4	5	6	5	3	4	3	3	5	4	3	5	5	4	4

Stosunkowo najwięcej osób niechętnych rządowi można spotkać wśród badanych z wykształceniem zawodowym, ludzi młodych (w wieku od 25 do 34 lat), określających własne warunki materialne jako złe i nie uczestniczących w praktykach religijnych lub biorących w nich udział tylko sporadycznie - w tych grupach co najmniej połowę

² Od początku roku '93, odkąd prowadzimy systematyczne pomiary.

ankietowanych stanowią przeciwnicy rządu. Również ponad połowa rolników oraz osób pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych zalicza się do przeciwników obecnego gabinetu.

Natomiast zwolennikami rządu częściej niż pozostali są mieszkańcy największych aglomeracji, osoby z wykształceniem średnim i wyższym, zadowolone z własnych warunków materialnych. Zarówno w tych grupach, jak też wśród kadry kierowniczej i inteligencji, pracowników umysłowych niższego szczebla oraz prywatnych przedsiębiorców co najmniej jedną trzecią stanowią zdeklarowani zwolennicy rządu.

Podobnie jak w ubiegłych miesiącach, stosunek do rządu najsilniej różnicują jednak poglądy polityczne. Ponad dwie trzecie ankietowanych określających je jako lewicowe należy do przeciwników rządu. Więcej przeciwników niż zwolenników obecnego gabinetu jest także wśród osób o poglądach centrowych oraz respondentów nie potrafiących określić swojej orientacji politycznej. Natomiast poparcie dla rządu Jerzego Buzka deklaruje połowa badanych utożsamiających się z prawicą. Wśród potencjalnych wyborców AWS oraz UW ponad trzy piąte stanowią zwolennicy rządu. Do przeciwników obecnego gabinetu zalicza się zdecydowana większość sympatyków SLD oraz połowa potencjalnych wyborców PSL.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do rządu							
	zwolennicy		obojętni		przeciwnicy		Trudno powiedzieć	
	w procentach							
	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99
AWS	61	67	26	22	9	10	5	2
UW	65	61	13	13	20	26	2	0
PSL	21	18	25	27	51	52	3	3
SLD	13	15	17	14	69	70	1	2
Nie zamierzający głosować ³	17	17	44	37	34	42	5	5

³ „Nie zamierzający głosować” to badani, którzy deklarują, że na pewno nie wzięliby udziału w wyborach, gdyby miały się one odbyć w najbliższą niedzielę, lub nie wiedzą, czy wzięliby w nich udział. W tabelach pominięto potencjalne elektoraty mniejszych partii i ugrupowań politycznych.

W porównaniu z ubiegłym miesiącem zmiany są niewielkie. Zwolennicy AWS popierają rząd nieco bardziej zdecydowanie niż w sierpniu, natomiast potencjalni wyborcy UW czynią to nieco rzadziej niż miesiąc temu. Największy przyrost przeciwników rządu obserwujemy wśród osób biernych politycznie.

OGÓLNA OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Obecnie niemal dwie trzecie respondentów negatywnie ocenia dotychczasowy dorobek rządu Jerzego Buzka, pozytywne oceny jego działalności wystawia tylko jedna czwarta ankietowanych. W stosunku do sierpnia oceny pracy rządu uległy pogorszeniu - o 4 punkty wzrósł odsetek ocen negatywnych. Po okresie załamania notowań na początku roku, kiedy oceny pracy rządu (zarówno pozytywne, jak i negatywne) nieco się ustabilizowały, wakacje przyniosły dalsze ich pogorszenie. Obecnie oceny działalności rządu są wyjątkowo krytyczne - żaden z poprzednich gabinetów (dysponujemy danymi pozwalającymi prześledzić zmiany w ocenach działań pięciu ostatnich rządów⁴) nie miał 60% ocen negatywnych. Również odsetek ocen pozytywnych nigdy nie był tak niski. Różnica między liczbą złych i dobrych ocen działalności rządu wynosi aż 39 punktów procentowych. Dotychczas maksymalną rozpiętość między złymi a dobrymi ocenami zarejestrowaliśmy w lutym '95, niedługo przed ustąpieniem premiera Pawlaka - wyniosła ona 23 punkty procentowe.

Również w historii ostatnich pięciu gabinetów⁵ nie mieliśmy tak długo utrzymującego się okresu spadku notowań rządu i tak jednoznacznej przewagi ocen negatywnych (osiem miesięcy, od lutego '99). Najdłuższy taki okres miał miejsce w czasie sprawowania urzędu premiera przez Waldemara Pawlaka i trwał trzy miesiące (grudzień '94 - luty '95). W czasie rządów Hanny Suchockiej i Józefa Oleksego okresy załamania notowań i przewagi ocen negatywnych nad pozytywnymi miały charakter krótkotrwały. Kiedy szefem rządu był Włodzimierz Cimoszewicz, taka sytuacja w ogóle nie miała miejsca - opinie pozytywne cały czas wyraźnie przeważały nad negatywnymi.

⁴ Począwszy od listopada '92.

⁵ Trzeba jednocześnie zaznaczyć, że gabinet Jerzego Buzka jest rządem najdłużej sprawującym władzę.

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Jerzego Buzka od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań															
	'98						'99									
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III ₍₁₎	III ₍₂₎	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach															
Dobrze	38	39	42	45	44	48	44	34	37	29	32	35	38	32	26	25
Źle	37	36	34	33	31	36	37	53	51	52	51	51	47	54	60	64
Trudno powiedzieć	25	25	24	22	25	16	19	12	12	19	17	14	15	14	14	11

Podobnie jak w ubiegłym miesiącu, działalność rządu źle oceniają mieszkańcy wsi oraz osoby utrzymujące się z pracy w prywatnych gospodarstwach rolnych. Negatywne opinie na temat pracy obecnego gabinetu częściej niż pozostali wyrażają również respondenci w wieku od 55 do 64 lat, osiągający najniższe dochody, nie biorący udziału w praktykach religijnych lub uczestniczący w nich sporadycznie. Wśród grup społeczno-zawodowych działalność rządu negatywnie oceniają rolnicy, robotnicy wykwalifikowani oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla.

W porównaniu z sierpniem nieco pogorszyły się oceny pracy rządu wśród potencjalnych wyborców AWS, natomiast pozostały bez zmian w elektoracie UW - zwolennicy obu partii koalicyjnych w większości pozytywnie oceniają działalność gabinetu Jerzego Buzka. Natomiast większość sympatyków największych partii opozycyjnych oraz osób nie zamierzających brać udziału w głosowaniu krytycznie ocenia dotychczasowy dorobek rządu.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Jerzego Buzka od czasu objęcia przezeń władzy?					
	Dobrze		Źle		Trudno powiedzieć	
	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99
	w procentach					
AWS	65	61	26	30	9	10
UW	59	58	37	35	4	7
PSL	14	13	80	78	6	9
SLD	9	11	84	87	6	2
Nie zamierzający głosować	18	22	61	62	21	16

AKCEPTACJA PREMIERA

Ponad połowa ankietowanych (w porównaniu z sierpniem wzrost o 2 punkty) wyraża niezadowolenie z tego, że Jerzy Buzek sprawuje urząd prezesa Rady Ministrów, tylko nieco ponad jedna czwarta jest z tego zadowolona. Wrześniowe notowania premiera są najgorsze od początku jego działalności. Również żaden z poprzednich premierów III RP nie miał tak złych ocen i nie budził niezadowolenia większości ankietowanych. Waldemar Pawlak, który - jak dotąd - miał najniższe notowania jako szef rządu, w najmniej korzystnym momencie swojej kariery cieszył się aprobatą 34% badanych (wobec 48% deklaracji dezaprobaty).

Tabela 5

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	'98						'99								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III ⁽¹⁾	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach														
Tak	40	41	44	45	47	48	47	40	38	36	35	37	33	27	28
Nie	33	33	30	30	28	31	33	44	44	45	47	42	51	53	55
Trudno powiedzieć	26	25	26	25	25	21	19	16	17	19	18	21	17	20	17

Wśród respondentów o poglądach lewicowych ponad trzy czwarte (78%) deklaruje niezadowolenie z osoby premiera, jedynie 16% jest zadowolonych. Natomiast wśród ankietowanych o poglądach prawicowych ponad połowa (54%) wyraża zadowolenie z faktu, że Jerzy Buzek pełni funkcję prezesa Rady Ministrów, więcej niż jedna trzecia (36%) jest z tego niezadowolona. Premier cieszy się największym poparciem w elektoracie AWS. Akceptuje go również ponad połowa sympatyków UW. Pozostali ankietowani w większości nie są zadowoleni z tego, że Jerzy Buzek stoi na czele rządu.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek?					
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99
	w procentach					
AWS	66	67	23	21	11	11
UW	58	55	34	31	8	14
PSL	20	14	66	67	14	20
SLD	11	10	80	80	9	9
Nie zamierzający głosować	19	25	51	53	30	22

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Nadal dominuje głęboki pesymizm w ocenie perspektyw polskiej gospodarki i polityki gospodarczej rządu. Ponad dwie trzecie ankietowanych (w stosunku do sierpnia wzrost o 3 punkty) nie ma nadziei na poprawę sytuacji gospodarczej. Wrześniowy wynik jest porównywalny z najgorszą w całym dziesięcioleciu oceną polityki gospodarczej rządu Jana Olszewskiego z maja '92. (Na niespełna miesiąc przed słynną „nocą teczek” 66% ankietowanych oceniało, że polityka ówczesnego rządu nie stwarzała szans na wyjście z kryzysu gospodarczego, a 18% było przeciwnego zdania.) Tak znacznego pesymizmu w ocenie sytuacji gospodarczej nie było nawet w „kryzysowym”, jeśli chodzi o społeczne postrzeganie gabinetu rządowego, okresie rządów premiera Pawlaka (w lutym '95: 60% pesymistów i 23% optymistów).

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	'98						'99								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach														
Tak	37	36	38	39	38	40	38	30	33	28	30	32	25	22	23
Nie	42	44	44	42	40	45	44	58	55	59	55	52	60	64	67
Trudno powiedzieć	20	20	18	19	21	15	18	11	13	13	15	16	14	14	10

Największymi optymistami w ocenie polityki gospodarczej rządu są wyborcy UW, których ponad połowa sądzi, że stwarza ona szansę poprawy stanu gospodarki. Podobnego optymizmu nie znajdujemy zarówno w pozostałych elektoratach, jak i w innych grupach wyróżnionych ze względu na cechy socjodemograficzne. Sytuację gospodarczą źle oceniają przede wszystkim osoby o poglądach lewicowych, osiągające najniższe dochody, ale także rolnicy, robotnicy wykwalifikowani oraz badani pracujący na własny rachunek poza rolnictwem.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?					
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99	VIII '99	IX '99
	w procentach					
AWS	47	49	34	42	19	9
UW	53	59	34	33	13	9
PSL	14	17	78	77	8	5
SLD	12	9	85	86	3	5
Nie zamierzający głosować	16	18	67	68	17	14

OCENA RÓŻNYCH ASPEKTÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

We wrześniu, po kilkumiesięcznej przerwie poprosiliśmy ankietowanych o ocenę różnych aspektów działalności rządu.

Podobnie jak w lutym tego roku, najgorzej wypadły oceny polityki rolnej - niemal trzy czwarte ankietowanych wystawia w tej dziedzinie rządowi ocenę niedostateczną. Negatywnie oceniane są także polityka socjalna państwa (opieka nad ludźmi najbardziej potrzebującymi pomocy), opieka zdrowotna oraz troska o bezpieczeństwo obywateli. Ponad połowa respondentów źle ocenia również sposób gospodarowania pieniędzmi publicznymi. Więcej ocen niedostatecznych niż dostatecznych i dobrych zebrała także polityka rządu w dziedzinie szkolnictwa i oświaty. Natomiast niezmiennie najlepiej oceniana jest polityka zagraniczna.

Tabela 9. Szczegółowe oceny działalności rządu

Dziedziny działalności rządu	Ocena	Wskazania respondentów według terminów badań									
		'95		'96		'97		'98		'99	
		I	II	VI	X	I	IX	I	X	II	IX
		w procentach									
Gospodarka	Dobra	12	32	22	23	27	31	24	25	16	12
	Dostateczna	56	45	46	50	42	45	33	48	49	44
	Niedostateczna	24	11	13	14	14	11	17	15	27	38
	Trudno powiedzieć	8	12	19	13	17	13	25	11	8	7
Kierowanie państwem	Dobra	12	38	30	31	36	40	30	33	24	17
	Dostateczna	50	33	38	42	38	36	32	42	45	43
	Niedostateczna	26	15	11	11	9	9	11	10	21	31
	Trudno powiedzieć	11	14	22	17	17	16	27	14	10	9
Właściwe gospodarowanie pieniędzmi publicznymi	Dobra	6	18	11	13	14	18	15	14	11	7
	Dostateczna	35	33	33	31	34	29	24	32	30	27
	Niedostateczna	45	23	27	32	27	25	29	28	40	53
	Trudno powiedzieć	14	26	29	24	25	28	32	26	19	13
Polityka zagraniczna	Dobra	30	44	37	42	47	53	35	47	45	44
	Dostateczna	36	25	28	27	24	20	25	23	27	27
	Niedostateczna	11	10	7	7	7	4	7	7	10	13
	Trudno powiedzieć	23	21	28	24	22	23	33	23	17	16
Polityka rolna	Dobra	11	14	11	11	12	14	10	6	3	4
	Dostateczna	35	30	31	31	33	27	23	25	16	16
	Niedostateczna	35	31	31	35	30	38	31	52	74	74
	Trudno powiedzieć	18	25	26	23	25	21	36	17	7	6
Opieka nad ludźmi najbardziej potrzebującymi pomocy	Dobra	10	14	13	11	13	16	18	10	8	5
	Dostateczna	35	38	31	29	35	32	27	30	23	22
	Niedostateczna	49	33	41	47	39	38	33	46	61	67
	Trudno powiedzieć	7	15	15	13	13	15	23	14	8	7
Bezpieczeństwo obywateli	Dobra	8	11	12	12	13	15	11	7	7	6
	Dostateczna	33	32	29	28	30	30	23	26	29	28
	Niedostateczna	53	47	47	50	47	44	47	57	58	61
	Trudno powiedzieć	7	10	12	10	10	12	19	9	6	6
Szkolnictwo, oświata	Dobra	12	16	15	11	16	17	17	19	11	9
	Dostateczna	41	39	35	36	39	36	33	35	37	34
	Niedostateczna	36	31	36	40	30	29	24	31	40	47
	Trudno powiedzieć	10	14	14	13	14	17	26	14	13	11
Opieka zdrowotna	Dobra	8	12	12	8	10	12	11	13	7	6
	Dostateczna	35	36	33	29	32	33	31	37	27	24
	Niedostateczna	52	43	44	55	46	44	36	41	59	64
	Trudno powiedzieć	5	9	11	9	11	11	22	9	7	6
Polityka informacyjna	Dobra	22	32	26	25	27	31	26	28	19	15
	Dostateczna	43	37	35	37	35	31	34	37	38	34
	Niedostateczna	22	17	20	20	17	16	16	18	29	37
	Trudno powiedzieć	13	14	19	18	21	22	24	17	14	14

W porównaniu z lutym '99 niemal we wszystkich wymiarach odnotowaliśmy pogorszenie ocen. Wyraźnie zwiększył się odsetek osób negatywnie oceniających sposób gospodarowania pieniędzmi publicznymi (wzrost odsetka ocen niedostatecznych o 13 punktów). Znaczące pogorszenie ocen dotyczy także działalności rządu w dziedzinie gospodarki oraz kierowania państwem (wzrost ocen niedostatecznych odpowiednio o 11 i 10 punktów). Zdaniem ankietowanych raczej pogorszyła się, niż polepszyła polityka informacyjna rządu (wzrost ocen negatywnych o 8 punktów).

OPINIE O TRWAŁOŚCI OBECNEGO RZĄDU

Mimo rekordowo krytycznych ocen rządu, większość ankietowanych nie spodziewa się szybkiego upadku obecnego gabinetu. Tylko niespełna co szósty respondent sądzi, że rząd utrzyma się nie dłużej niż pół roku. Prawie co czwarty ankietowany przewiduje, że obecny rząd będzie pracował jeszcze rok. Jedna trzecia respondentów oczekuje, że gabinet Jerzego Buzka będzie sprawował władzę niemal dwa lata, czyli do końca kadencji obecnego parlamentu.

Tabela 10

Obecny rząd powołano w październiku '97. Jak Pan(i) sądzi, jak długo się on utrzyma?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	V '98*	V '99*	IX '99
	w procentach		
Nie dłużej niż pół roku	3	6	17
Do roku	21	21	23
Ponad rok	27	21	6
Dwa lata, czyli do końca kadencji obecnego Sejmu	27	26	34
Trudno powiedzieć	22	26	19

* W tych badaniach stosowano inną kafeterię: „Nie dłużej niż pół roku/ Do roku/ Rok, dwa lata/ Dłużej niż dwa lata/Trudno powiedzieć”.

Wrześniowe notowania rządu Jerzego Buzka są najniższe w jego historii. Od czerwca utrzymuje się tendencja do spadku jego ocen - w ciągu ostatnich dwóch miesięcy rząd utracił blisko jedną czwartą swoich zwolenników. Trzeba jednak zauważyć, że we wrześniu przyrostowi ocen negatywnych nie towarzyszy podobny spadek pozytywnych. Może to oznaczać, że w ostatnim miesiącu pogarszanie się ocen rządu dokonuje się przede wszystkim na fali złej prasy, jaką ma ostatnio gabinet Jerzego Buzka, co może skłaniać osoby nie mające dotąd wyrobionego zdania do wyrażania krytycznych opinii o jego pracy. Niemniej trzeba podkreślić, że niemal w połowie kadencji parlamentu funkcjonowanie obecnego rządu koalicji AWS-UW jest wyjątkowo źle odbierane przez społeczeństwo. Negatywne oceny rządu Jerzego Buzka są nie tylko rekordowe, biorąc pod uwagę jego dwuletnią historię, ale także wyjątkowo złe w porównaniu z notowaniami czterech poprzedzających go gabinetów.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do rządu

(%)

	Zwolennicy	Obojętni	Przeciwnicy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	28	43	3	1121
Płeć					
Mężczyźni	26	24	49	1	533
Kobiety	25	31	39	5	589
Wiek					
18-24 lat	19	29	44	7	160
25-34	24	26	50	1	198
35-44	28	25	45	2	209
45-54	27	32	40	1	223
55-64	22	27	46	5	132
65 lat i więcej	28	27	37	7	199
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	31	47	5	413
Miasto do 20 tys.	32	20	45	3	136
20 - 100 tys.	26	32	39	3	196
101 - 500 tys.	27	27	44	2	200
501 tys. i więcej mieszk.	36	24	38	2	177
Wykształcenie					
Podstawowe	21	34	37	8	307
Zasadnicze zawodowe	17	29	53	1	334
Średnie	33	26	39	2	372
Wyższe	38	15	46	1	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	20	43	2	74
Prac. umysł. niż. szczebla	32	23	44	1	95
Pracownicy fiz.- umysł.	26	34	33	6	91
Robotnicy wykwalifikowani	22	32	46	0	122
Robotnicy niewykwalifik.	18	44	36	2	65
Rolnicy	16	23	57	4	62
Pracujący na własny rach.	33	21	46	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	18	24	51	6	133
Emeryci	30	28	38	5	222
Uczniowie i studenci	22	23	48	6	83
Bezrobotni	24	30	46	0	87
Gospodynie domowe i inni	23	35	35	6	47
Pracuje w:					
sferze budżetowej	31	29	39	2	100
sekt. państw./publicznym	33	27	40	1	88
sp. właśc. pryw. i państwa	28	24	45	3	99
sekt. pryw. poza rolnict.	21	32	43	3	221
prywatnym gosp. rolnym	17	26	52	5	81
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	19	29	47	5	150
276 - 399	16	32	48	3	136
400 - 549	26	32	40	3	248
550 - 799	31	25	42	2	170
Powyżej 799 zł	41	16	42	1	162
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	26	51	3	402
Średnie	25	30	42	3	503
Dobre	35	26	33	5	216
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	28	38	28	6	68
Raz w tygodniu	26	26	43	5	565
1-2 razy w miesiącu	26	38	35	1	159
Kilka razy w roku	20	27	51	2	226
W ogóle nie uczestniczy	29	15	53	2	101
Poglądy polityczne					
Lewica	14	18	67	1	314
Centrum	27	32	40	1	333
Prawica	50	23	24	3	238
Trudno powiedzieć	14	40	36	11	237

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Jerzego Buzka od czasu objęcia przezeń władzy?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	64	11	1121
Płeć				
Mężczyźni	25	68	7	533
Kobiety	26	60	15	589
Wiek				
18-24 lat	29	53	18	160
25-34	26	67	6	198
35-44	25	67	8	209
45-54	25	67	7	223
55-64	20	71	9	132
65 lat i więcej	26	55	19	199
Miejsce zamieszkania				
Wieś	15	70	14	413
Miasto do 20 tys.	31	59	10	136
20 - 100 tys.	26	59	15	196
101 - 500 tys.	32	61	7	200
501 tys.i więcej mieszk.	36	59	5	177
Wykształcenie				
Podstawowe	22	61	17	307
Zasadnicze zawodowe	20	69	10	334
Średnie	32	61	8	372
Wyższe	32	61	7	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	31	59	10	74
Prac. umysł. niż. szczebla	23	74	3	95
Pracownicy fiz.- umysł.	32	53	15	91
Robotnicy wykwalifikowani	19	76	5	122
Robotnicy niewykwalifik.	20	67	14	65
Rolnicy	16	79	5	62
Pracujący na własny rach.	33	63	4	40
Bierni zawodowo				
Renciści	24	64	12	133
Emeryci	26	59	15	222
Uczniowie i studenci	40	51	9	83
Bezrobotni	20	63	17	87
Gospodynie domowe i inni	29	54	17	47
Pracuje w:				
sferze budżetowej	22	71	7	100
sekt. państw., publicznym	29	61	9	88
sp. własc. pryw. i państwa	31	61	8	99
sekt. pryw. poza rolnict.	24	68	9	221
prywatnym gosp. rolnym	15	78	7	81
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	19	70	11	150
276 - 399	24	68	8	136
400 - 549	28	60	12	248
550 - 799	27	65	8	170
Powyżej 799 zł	36	61	2	162
Ocena własnych war. mater.				
Źle	18	70	11	402
Średnie	23	65	11	503
Dobre	43	46	11	216
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	50	21	68
Raz w tygodniu	25	62	13	565
1-2 razy w miesiącu	31	61	8	159
Kilka razy w roku	22	71	6	226
W ogóle nie uczestniczy	26	70	4	101
Poglądy polityczne				
Lewica	15	81	4	314
Centrum	26	66	8	333
Prawica	50	44	6	235
Trudno powiedzieć	14	57	29	237

Tabela 3. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	56	17	1121
Płeć				
Mężczyźni	28	59	13	533
Kobiety	27	53	20	589
Wiek				
18-24 lat	21	56	22	160
25-34	33	54	13	198
35-44	28	58	14	209
45-54	30	58	13	223
55-64	24	63	13	132
65 lat i więcej	29	46	25	199
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	58	21	413
Miasto do 20 tys.	32	51	17	136
20 - 100 tys.	28	52	20	196
101 - 500 tys.	35	57	9	200
501 tys. i więcej mieszk.	33	55	12	177
Wykształcenie				
Podstawowe	27	48	25	307
Zasadnicze zawodowe	24	62	13	334
Średnie	29	56	15	372
Wyższe	36	57	6	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	36	56	8	74
Prac. umysł. niż. szczebla	29	67	10	95
Pracownicy fiz.- umysł.	28	54	19	91
Robotnicy wykwalifikowani	23	65	12	122
Robotnicy niewykwalifik.	24	47	29	65
Rolnicy	14	74	12	62
Pracujący na własny rach.	33	54	13	40
Bierni zawodowo				
Renciści	31	52	17	133
Emeryci	28	51	22	222
Uczniowie i studenci	34	51	15	83
Bezrobotni	28	54	18	87
Gospodynie domowe i inni	37	42	21	47
Pracuje w:				
sferze budżetowej	27	62	11	100
sekt. państw., publicznym	27	57	16	88
sp. właśc. pryw. i państwa	32	54	13	99
sekt. pryw. poza rolnictw.	26	59	15	221
prywatnym gosp. rolnym	14	67	20	81
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	20	62	18	150
276 - 399	28	59	14	136
400 - 549	32	52	16	248
550 - 799	28	53	18	170
Powyżej 799 zł	37	55	7	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	62	14	402
Średnie	26	55	20	503
Dobre	41	44	15	216
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	42	27	68
Raz w tygodniu	29	53	18	565
1-2 razy w miesiącu	33	50	17	159
Kilka razy w roku	20	68	11	226
W ogóle nie uczestniczy	25	63	12	101
Poglądy polityczne				
Lewica	16	78	6	314
Centrum	28	53	19	333
Prawica	54	36	10	235
Trudno powiedzieć	17	49	34	237

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	67	10	1121
Płeć				
Mężczyźni	23	71	5	533
Kobiety	21	64	15	589
Wiek				
18-24 lat	24	67	9	160
25-34	25	69	5	198
35-44	23	70	7	209
45-54	22	69	9	223
55-64	16	74	11	132
65 lat i więcej	22	58	20	199
Miejsce zamieszkania				
Wieś	14	74	12	413
Miasto do 20 tys.	31	59	10	136
20 - 100 tys.	22	67	11	196
101 - 500 tys.	26	65	9	200
501 tys.i więcej mieszk.	31	63	6	177
Wykształcenie				
Podstawowe	18	60	21	307
Zasadnicze zawodowe	18	77	5	334
Średnie	25	68	7	372
Wyższe	37	58	5	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	37	54	8	74
Prac. umysł. niż. szczebla	17	73	10	95
Pracownicy fiz.- umysł.	28	63	9	91
Robotnicy wykwalifikowani	17	79	4	122
Robotnicy niewykwalifik.	25	66	9	65
Rolnicy	12	79	9	62
Pracujący na własny rach.	27	69	4	40
Bierni zawodowo				
Renciści	20	64	16	133
Emeryci	21	63	16	222
Uczniowie i studenci	31	64	5	83
Bezrobotni	16	77	6	87
Gospodynie domowe i inni	26	61	14	47
Pracuje w:				
sferze budżetowej	22	67	11	100
sekt. państw., publicznym	19	73	8	88
sp. właśc. pryw. i państwa	29	69	2	99
sekt. pryw. poza rolnictw.	26	65	9	221
prywatnym gosp. rolnym	11	78	11	81
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	13	80	7	150
276 - 399	19	75	6	136
400 - 549	21	67	12	248
550 - 799	29	64	7	170
Powyżej 799 zł	34	63	3	162
Ocena własnych war. mater.				
Złe	15	74	10	402
Średnie	19	71	10	503
Dobre	43	47	10	216
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	53	18	68
Raz w tygodniu	19	69	12	565
1-2 razy w miesiącu	26	64	11	159
Kilka razy w roku	26	69	6	226
W ogóle nie uczestniczy	21	72	7	101
Poglądy polityczne				
Lewica	9	89	2	314
Centrum	26	66	8	333
Prawica	42	49	9	235
Trudno powiedzieć	15	61	24	237

Tabela 5. W Polsce po 1989 roku co jakiś czas zmieniają się rządy. Obecny rząd powołano w październiku 1997 roku. Jak Pan(i) sądzi, jak długo się on utrzyma?
1 - Nie dłużej niż pół roku; 2 - Do roku; 3 - Ponad rok; 4 - Dwa lata, czyli do końca kadencji obecnego Sejmu

	(%)				Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4		
Ogółem	17	23	6	34	19	1121
Płeć						
Mężczyźni	18	25	7	36	14	533
Kobiety	16	22	6	33	23	589
Wiek						
18-24 lat	18	29	11	26	16	160
25-34	16	28	6	34	17	198
35-44	19	23	6	38	14	209
45-54	18	21	7	35	18	223
55-64	21	19	1	42	17	132
65 lat i więcej	11	20	6	33	30	199
Miejsce zamieszkania						
Wieś	17	24	6	25	27	413
Miasto do 20 tys.	22	18	8	40	13	136
20 - 100 tys.	13	23	8	38	18	196
101 - 500 tys.	18	22	7	43	11	200
501 tys.i więcej mieszk.	15	28	4	39	14	177
Wysztalcenie						
Podstawowe	10	26	5	28	32	307
Zasadnicze zawodowe	24	22	6	30	18	334
Średnie	18	22	6	41	13	372
Wyższe	13	28	12	44	5	108
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	13	26	13	39	8	74
Prac.umysł.niż.szczębla	17	21	9	42	12	95
Pracownicy fiz.- umysł.	22	27	7	35	9	91
Robotnicy wykwalifikowani	27	19	5	39	10	122
Robotnicy niewykwalifik.	14	30	8	36	11	65
Rolnicy	18	29	3	15	34	62
Pracujący na własny rach.	18	25	3	37	17	40
Bierni zawodowo						
Renciści	15	21	4	32	27	133
Emeryci	13	20	5	38	25	222
Uczniowie i studenci	8	29	9	37	16	83
Bezrobotni	21	20	6	29	23	87
Gospodynie domowe i inni	17	31	2	19	32	47
Pracuje w:						
sferze budżetowej	20	15	10	44	12	100
sekt. państw., publicznym	12	32	9	43	4	88
sp. własc. pryw. i państwa	23	23	6	41	8	99
sekt. pryw. poza rolnict.	18	27	7	35	12	221
prywatnym gosp. rolnym	17	31	4	20	29	81
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	17	36	6	23	18	150
276 - 399	22	25	7	28	18	136
400 - 549	16	21	5	39	19	248
550 - 799	19	21	6	39	16	170
Powyżej 799 zł	17	22	8	48	5	162
Ocena własnych war. mater.						
Złe	19	26	7	24	24	402
Średnie	17	24	5	38	16	503
Dobre	13	19	7	44	16	216
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	7	23	3	48	19	68
Raz w tygodniu	17	20	7	34	22	565
1-2 razy w miesiącu	15	23	5	37	20	159
Kilka razy w roku	18	32	6	30	13	226
W ogóle nie uczestniczy	20	26	8	34	11	101
Poglądy polityczne						
Lewica	25	28	5	29	14	314
Centrum	15	24	8	40	13	333
Prawica	14	21	10	45	10	235
Trudno powiedzieć	12	19	2	24	43	237